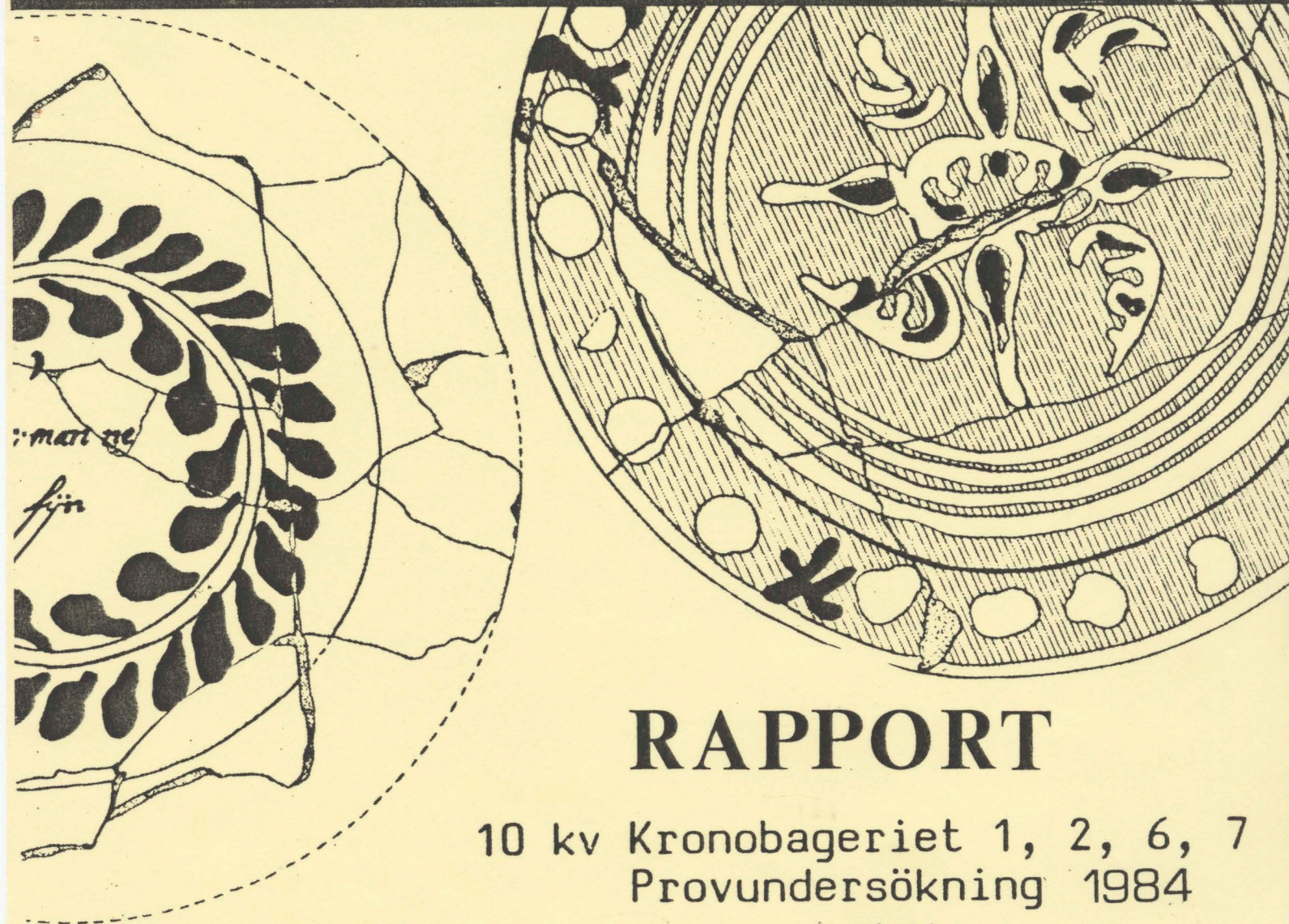

Göteborgs stadsmuseum
Arkeologisk arkivrapport

Nr 1984:10

RAPPORT

10 kv Kronobageriet 1, 2, 6, 7
Provundersökning 1984

Stefan Kihlberg

GÖTEBORGS ARKEOLOGISKA MUSEUM

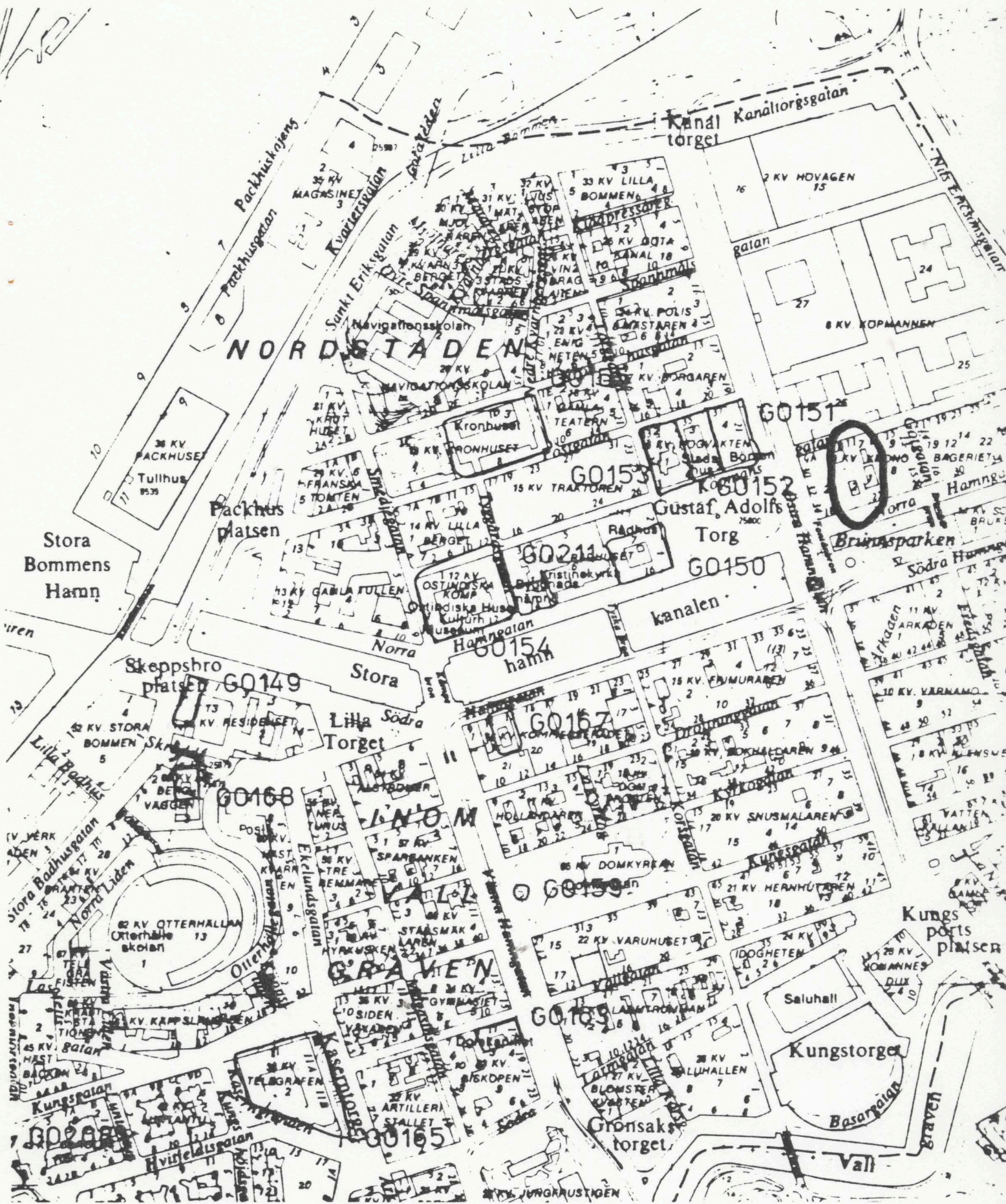

Fig 1. Skala 1:4000

RAPPORT

ARKEOLOGISK PROVUNDERSÖKNING AV 10 KV. KRONBAGERIET
TOMTERNA 1, 2, 6, 7 INOM FORNLÄMNING GÖTEBORG 216

Stefan Kihlberg

Med anledning av planerad byggnation av tomterna 1, 2, 6, och 7 inom 10 kv Kronbageriet i stadsdelen Östra Nordstaden, Göteborgs Kommun, genomförde Göteborgs arkeologiska museum under tiden 2 - 15 maj 1984, en provundersökning. Uppdragsgivare för undersökningen var SIAB i Västra Frölunda som planerade ett kontors- och affärshus på tomterna.

Provundersökningen genomfördes så att sju schakt av varierande längd och riktning grävdes på tomterna. Schakten grävdes ca två meter breda och djupgrävningen avbröts när det översta kulturlagret påträffades. På några punkter schaktades ned till orörd lera för att bedöma kulturlagrens djup.

Provundersökningen visade att över hela undersökningsytan med undantag av ett 12 meter brett parti närmast Norra Hamngatan, fanns kulturlager på mellan 0.75 och 1.5 meters tjocklek. Under källargolvet närmast Norra Hamngatan var kulturlagret 0.3 meter tjockt.

På grundval av schaktplaner, schaktbeskrivningar och ockulärbesiktning föreslog Göteborgs arkeologiska museum 840615 i skrivelse till Länsstyrelsen att en arkeologisk undersökning skulle företas över hela det provundersökta området. De aktuella tomterna var sanholikt den sista möjligheten under överskådlig tid att företa en arkeologisk undersökning i Östra Nordstan.

Arbetet med provundersökningen leddes gemensamt av Mona Lorentzson GHM och Stefan Kihlberg GAM. Det dagliga fältarbetet liksom planritning och schaktbeskrivningar utfördes av FK Åse Norén.

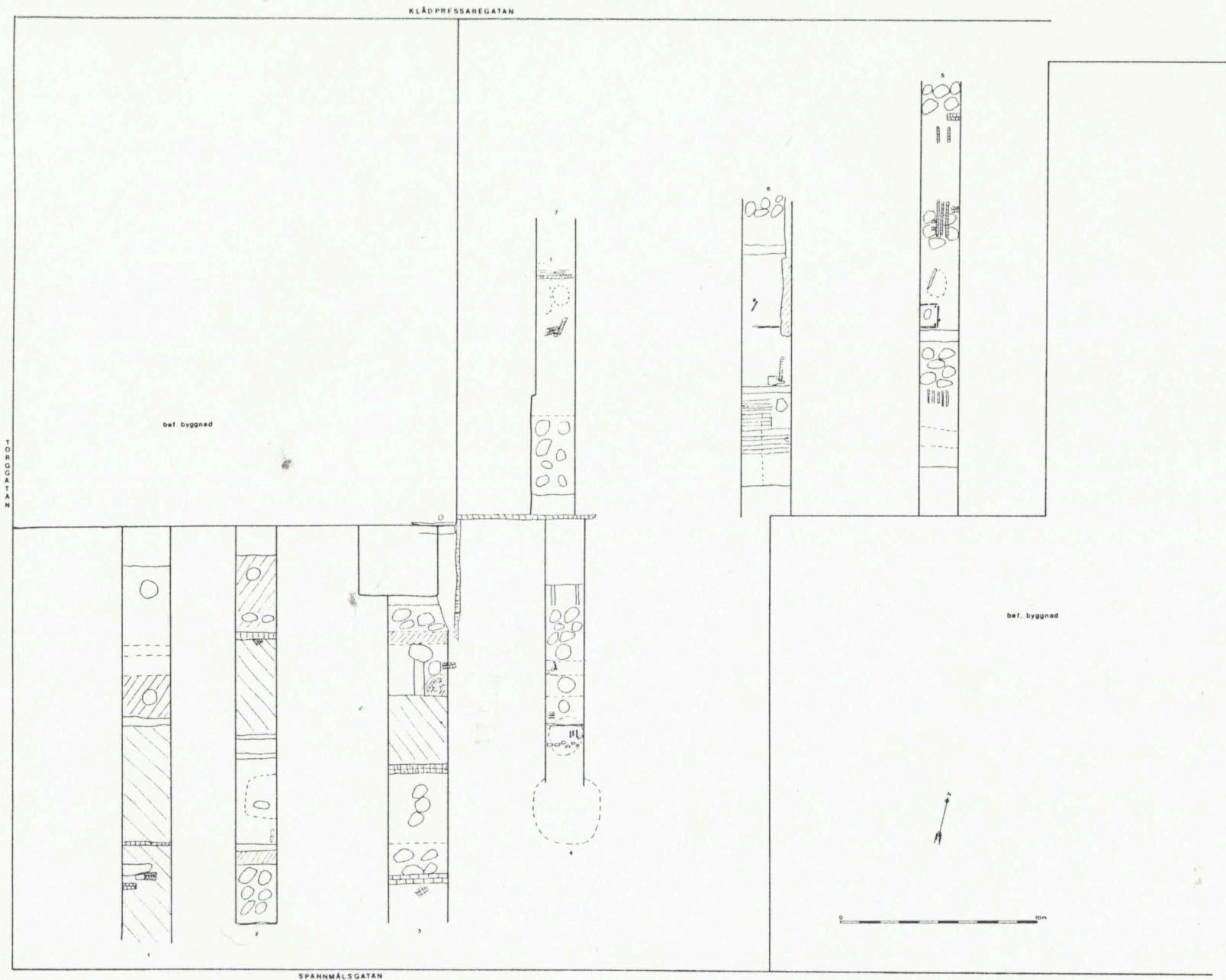

Fig 2.
 Kv Kronobageriet 1, 2, 6, 7. Planritning. Provschakt
 I - IV.

Kv Kronobageriet

Provgrävning

DIKE 1

1,3 - 6 m (Räknat från N Hamng)

Djup under
markytan

0-1,80 Fulle
1,80- Grå bottenlera

6 - 8 m

Mur från markytan och nedåt

DIKE I A

8-10 m

0-70 Fulle
70-1,50 Beigegrått starkt lerblandat lager bl a lite mylla
(rädgodsfof ? bl a)
1,50-1,90 grå, fläckig (omrörd) påförd lera
1,90-2,05 Svartbrunt torrt torvliknande lager (gammal markyta)
2,05- Grå orörd lera

DIKE I (forts)

8 - 12 m

0-1,45 Fulle
1,45-2,00 Mur av löst liggande stenar på längsgående rustbädd
2,00-2,20 Rustbädd av längsgående timmer (N-S riktn)
liggande i gränsområdet mellan gammal markyta och
orörd lera

12 -19,70 m

0-50 Fulle
50-90 Skiktat lager: finfördelat brunsvart mylla omväxlande
med tunna lerskikt
Lösa tegelp. förekommer
90-1,60 Grå svart? ... påförd fet lera
1,60-1,90 Gammal markyta = brunsvart, finfördelat torvliknande lager
1,90- Grå fet orörd lera

DIKE I (Forts)

19,70 - 23 m

0-50	Gårdsbeläggning: asfalt, ? , sand, gatsten, sand
50-60	Brunsvart sandlager med tegelflis
60-1,00	Sjösand (påfylld) med mörkare fläckar
1,00-1,50	Lera påfylld omrört
1,80-	Gammal markyta

DIKE I (nära Köpmansgatan)

0-1,90	Fylle
1,90-2,10	Svart svämlager med rester av korta kantställda plankor (avfallsbinge) fynd i denna: krantapp av mässing.
2,10-	Fet lera

5 - 8 m vid dikeskantan

0-90	tegelmur
90-1,50	stora stenar mur?
1,50-1,70	sand med något lera
1,70-2,00	Lera och svagt svämlager
2,00-2,20	Rustbädd, 4 stockar och en bjälke
2,20-	Fet lera

8 - 10 m

0-1,90	Se 5-8 m	} jordprov
1,90-2,00	Svämlager	
2,00-2,20	Gammal markyta	
2,20-	Lera, fet	

10 - 14 m

0-30	Fylle
30-40	Kullersten (gårdsplan)
40-80	Fylle - mycket sand
80-1,00	Påförd lera med något tegel
1,00-1,20	Kol - tegelflis, bra kalk vid 12 meter i övrigt mörk mylla med trä, sten, keramik (jordprov på kulturlagret och leran)
ca 1,20-1,40	Lera med sand
1,40-	Sten - stora stenar tätt packade

DIKE I (forts)

14 - 18 m

- 0-1,30 Fulle
- 1,30-1,50 Stenar, stora
- 1,50- Rustbädd, 3 stockar i lerblandad mylla

PROVDIKE I:D

2 m från västra väggen

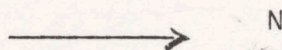
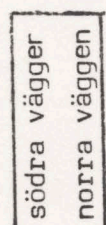
norra schaktkanten av provdiket

delvis omrörda lager lednings- grävningar	0-20	Grus och stenfyllning
	20-1,40	Beigebrun lera, jordblandad, med tegelskrot och murbruksrester
	1,40-1,80	Brun mylla, något lerblandad, delvis med svarta sjöbottenstråk = gammal markyta

Södra schaktkanten (väggen) av diket

- 0-20 Grus och stenfyllning
- 20-80 Beigebrun lera, jordblandad med tegelskrot och murbruksrester
- 80-1,20 Svart lerblandat kulturlager = mylla
- 1,20-1,40 Påförd fet grå lera
- 1,40-1,80 Brun mylla, något lerblandad, delvis svarta sjöbotten-skikt = gammal markyta

Situationsplan

DIKE I D

3 - 4 m

- 0-90 Fulle
- 90-1,00 Lera, grå
- 1,00-1,10 Gammal markyta? fräflis, brun mylla - jordprov
- 1,10- Fet lera

4 - 8 m

- 0-1,10 Fulle
- 1,10-1,50 Lera, fet, påförd

DIKE I D (forts)

1,50-1,60 Stockar med svämlager (svart) ovanför
1,60- Fet lera, botten

TVÄRDIKE I E

0,5 - 5 m

0-1,10 Fulle
1,00-1,10 Sand med något tegel
1,10- Stora flata stenar (stenpackning som går djupt ned)

5 - 8 m

0-1,00 Fulle
1,00-2,00 Stora stenar, sand
2,00-2,20 Lera, stenar
2,20-2,30 Markyta med svämlager och stenar
ca 2,30- Lera och stenar
3,00
3,00- Stock i leran

PROVDIKE II

0,80 - 6 m

0-2,00 Rivningsmassor (fulle)
2,00-2,15 Cementgolv
2,15-2,40 Svart svämlager
2,40- Grå fet lera

6 m

Tvärgående tegelmur på längsgående rustbädd

6 - 14 m

0-2,00 Fulle, i västra schaktkanten längsgående mur
2,00-2,10 Stengolv, delvis cementbelagt i stora rektangulära stenplattor
2,10-2,40 Stenfyllning (under golvet)
2,40- Grå fet lera, ovanpå denna ett ca 10 cm tjockt lager svartbrun mylla blandat med stenfyllnaden.

PROVDIKE II (forts)

14 - 15,80 m

ca 2,30 se ovan
Kullersten

15,80 m

Kantställda plankor, tvärs över diket (bingevägg).

15,80 - 18,20 m

Avfallsbinge: vägg tvärs över schaktet samt i schaktets västra vägg

0-2,00 Fylle

2,00-3,00 Avfallsbinge, fylld med svart svämlager, blandat med rikligt med svallade stenar, lite brun gödsel, enstaka ben förekommer

3,00- Övre lernivån i bingens botten

18,20 - 21 m

0-1,80 Fylle

1,80-1,90 Stenplattor med cement

1,90-2,30 Rustbädd i påförd grå fet lera

2,30-2,50 Brunt, torrt, finfördelat lager

2,50-3,00 (grävningen slutar här) Grå fet lera, orörd

21 m

Samma lager som ovanstående ./.. rustbädd

DIKE III

0 - 11,4 m

0-1,80 Fylle

1,80-1,85 Gnejsplattor vilande på sättsand, vissa plattor saknas. Över hela det plattsatta området har det funnits ett valv. 0-2 m från dikets början finns trä under plattorna i form av plankor och 2 tunna stolpar.

11,40 - 14,50 m

0-ca 1,00 Fylle och järnbalkar (11,40 - tvärvägg med balk)

1,00-1,50 Betong ej grävd till botten.

DIKE III (forts)

14,50 - 18,50 m

- 0-1,10 Fulle (sand, tegel, kullerstenar) troligen rest av gårdsplan
1,10-1,50 Sandig lera
1,50-1,80 Kulturlager med plankor, träflis, keramik. Området söndergrävt av avloppsrör, under rören fortsatte kulturlagret varvat med lera (några gånger). Steril mark ej rörd.

18,50 m

- 0-1,40 Fulle
1,40-1,80 Kulturlager varvat med lera, under detta stora stenar.
1,80- Trä ev rustbädd? med stenar ovanpå.

18,50 - 22 m

- 0-ca 1,40 Fulle
1,40- Stora stenar (ej grävt under dessa)

DIKE IV

0 - 4 m

- 0-1,80 Fulle
1,80-2,00 Stenplattor i raka rader på ca 20 cm sättsand. Under denna (1 m) provgrop grävd ned till leran under sanden (leran var oljig i övre delen)

4 m

Tvärmur med järnbalkar, plattorna fortsätter framåt. Några plattor avlägsade vid 4 m och under sättsanden finns trä liggande lodrätt i kulturlager.

4 - 11,20 m

- 0-1,80 Fulle
1,80-2,00 Plattor med sättsand, tvärmur 11,20

11,20 - 16 m

- 0-1,00 Fulle
1,00-1,80 Påförd lera med stenpackning i botten under detta ett
ca 1,80 mörkt kulturlager fet mylla, träflis, keramik (jordprov taget)

DIKE IV (forts)

ca 1,90 Efter muren och i nivå där sättsanden slutar vid plattorna kommer stenar (packade) av varierande storlek.

16 - 21 m

0-1,40 Fylle: Källare med betonggolv
1,40-1,60 Lera och sand
ca 1,60- Kulturlager
2,20
2,20-2,40 2 stockar till rustbädd på leran
2,40 Lera

21 - 29 m

0-1,80 Fylle
1,80- Kulturlager och stenar blandat

TVÄRSCHAKT 4 A

27 m från hushörnet och 1.10 m från väggen. Schakt ca 2,5 m brett

1 - 4 m

0-1,80 Fylle
1,80-1,90 Betonggolv
1,90- Del av bingehög? - liggande plank ca 2,5 m - 3 m x/s en stolpe. Bingen följer muren i N och V.
ca 2,00 Troligen lera. Gropen vattenfylldes snabbt.

4 - 17 m

0-1,60 Fylle
1,60-1,90? Betonggolv (hårt) med stenar (stenläggning?) under - ej genombrutet mer än den första metern.
1,90- Mörk lerig mylla, troligen kulturlager med en påle. Framkom under cementen och stenpackningen.

17 - 20 m

0-1,60 Fylle
1,60-2,00 Stora stenar block sand
2,00 2 stockar parallellt med diket, rustbädd i svart

TVÄRSCHAKT 4 A (forts)

lerig jord, mycket vatten
2,20? troligen lera (känt med spaden i den vattenfyllda gropen.)

20 - 23 m

0-1,50 Fulle
1,50-1,80 Stora stenblock med svart lerig mylla
1,80- 3 stockar på tvären i schaktet i svart lerig mylla, mycket vatten.

23 - 26 m

0-1,50 Fulle
1,50-1,80 Svart lerig ? sandig mylla (jordprov) något ben, mycket flinta, något snäckskal. I provgrop 1,80 djupt flat plankor i botten.

25?- 28 m

0-1,00 Fulle
1,00-1,30 Betong ej genomgrävd

28 - 30 m

0-1,50 m Fulle
1,50-1,80 Svart lerig mylla (K-jord) träflis ben m m (binge?) tvärställd plankor och 2 stockar (rustbädd?) jordprov invid plankan

FYNDTABELL

10 kv Kronobageriet 1, 2, 6, 7
Provundersökning 1984

FYNDTABELL

KRONOBAGERIET provgrävning

FYNDSLAG	DIKE	VIKT GR	MIN IND	ANTAL	ÖVRIGT
RÖDGODS	I	150	3	3	
DJURBEN	I	200	1	1	Skulderblad
JÄRN	I:0	100	1	1	
ÖVRIG METALL	I:0	250	2	2	Tappkran
RÖDGODS	I:1	200	3	3	
TEGEL	I:1	100	2	2	
DJURBEN	I:1	50	2	2	
RÖDGODS	I:2	300	3	3	Litet salvekrus
FAJANS	I:2	75	1	1	
RÖDGODS	III	150	1	1	
JÄRN	III	550	X	X	
GLAS	III	75	3	3	
DJURBEN	III	100	3	3	
KAKEL	IV	100	3	3	
TEGEL	IV	1450		7	Sintrat sten

GÖTEBORGS ARKEOLOGISKA MUSEUM

Arkeologiska undersökningar i Göteborgs
innerstad - rapport.

Redaktion: Eva Jönsson Kihlberg
Inger Redebratt

Redigering: Eva Jönsson Kihlberg

Foto: Lars Noord, där inget annat anges

Teckningar och
renritning: Ferenc Schwetz

Utskrift och
montering: Inger Redebratt

Lay out: Eva Jönsson Kihlberg
Inger Redebratt

De arkeologiska fynden och övrigt undersökningsmaterial
förvaras på Göteborgs historiska museum.

Göteborgs arkeologiska museum i maj 1988